

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

31.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 19-го Апрѣля — 1838 — Wilno. Вторек. 19-го Квiетня.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Апрѣля.

Въ четвергъ 31-го числа минувшаго Марта въ 9 часовъ утра, въ Церкви Собственной Дворца Его Императорскаго Величества, пріобщались Святыхъ Христовыхъ Таинъ: Ихъ Величества, Государь Императоръ и Государыня Императрица и Ихъ Императорскія Высочества: Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Великіе Князья: МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ, КОНСТАНТИНЪ НИКОЛАЕВИЧЪ, НИКОЛАИ НИКОЛАЕВИЧЪ и МИХАИЛЬ НИКОЛАЕВИЧЪ, Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА, и Великіи Княжны: МАРІЯ НИКОЛАЕВНА, ОЛЬГА НИКОЛАЕВНА, АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВНА, МАРІЯ МИХАЙЛОВНА, ЕЛИСАВЕТА МИХАЙЛОВНА и ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВНА. Божественную Литургію совершалъ Духовникъ Его Величества Протопресвитеръ Н. В. Музовской, соборомъ.

Въ высокоторжественный день Св. Пасхи 5-го Апрѣля, Ихъ Величества, Государь Императоръ и Государыня Императрица, и Ихъ Императорскія Высочества, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Великій Князь АЛЕКСАНДРЪ НИКОЛАЕВИЧЪ, Великій Князь МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ, Великая Княгиня ЕЛЕНА ПАВЛОВНА и Великіи Княжны МАРІЯ и ОЛЬГА НИКОЛАЕВНЫ, изволили слушать заутреню въ походной церкви, поставленной въ Императорскомъ Эрмитажѣ, послѣ коей Ихъ Величества принимали поздравленіе: отъ Членовъ Государственнаго Совѣта, Министровъ, Сенаторовъ, Генераловъ, Штабъ и Оберъ-Офицеровъ, находящихся въ С. Петербургѣ войскъ, Придворныхъ чиновъ и прочихъ знатныхъ Особъ. Вслѣдъ за тѣмъ отправлена была Божественная Литургія въ той же церкви.

По полудни въ 5-ть часовъ, Ихъ Величества съ Ихъ Высочествами: Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ, Великимъ Княземъ МИХАИЛОМЪ ПАВЛОВИЧЕМЪ, Великою Княгиниею ЕЛЕНОЮ ПАВЛОВНОЮ и Великими Княжнами: МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, ОЛЬГОЮ НИКОЛАЕВНОЮ, АЛЕКСАНДРОЮ НИКОЛАЕВНОЮ и МАРІЕЮ МИХАЙЛОВНОЮ, изволили выходить къ вечерней службѣ, и по окончаніи оной Государыня Императрица принимала поздравленіе Дамъ.

На другой день 4-го числа, Ихъ Величества и Ихъ Императорскія Высочества равноѣрно слушали Божественную Литургію, по окончаніи коей приносили поздравленіе Члены Святѣйшаго Синода въ церкви, а вслѣдъ за тѣмъ Особъ Дипломатическаго Корпуса въ Мальмезонской комнатѣ Эрмитажа. — Тамъ же представлялся Ихъ Величествамъ Австрійскій Советникъ Посольства Баронъ Вринтъ.

Высочайшимъ Приказомъ отъ 3-го Апрѣля, Министръ Финансовъ, Главноуправляющій Корпусомъ Горныхъ Инженеровъ, Генераль отъ Инфантеріи Графъ Канкринъ, назначается состоять при Особѣ Его Императорскаго Величества, съ оставленіемъ при прежнихъ должностяхъ. (Спб. В.)

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 12-го Квiетня.

Во вторникъ дня 31-го зeszтего Марца о дзевiетей з рана, в каплицы Власнего Паѣцу Jego Cesarskiej Mości, przyjmowali Sakramenta Swięte: NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO, CESARZ Jego Mości i CESARZOWA Jej Mości i Ich Cesarskie Wysockości: CESARZEWICZ NASTĘPCA, WIELKI XIAŻĘTA: MICHAŁ PAWŁOWICZ, KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ, NIKOŁAJ NIKOŁAJEWICZ i MICHAŁ NIKOŁAJEWICZ, WIELKA XIEŻNA HELENA PAWŁOWNA i WIELKIE XIEŻNICZKI: MARYA NIKOŁAJEWNA, OLGA NIKOŁAJEWNA, ALEXANDRA NIKOŁAJEWNA, MARYA MICHAJŁOWNA, ELŻBIETA MICHAJŁOWNA i KATARZYNA MICHAJŁOWNA. Mszą Swiętą odprawiał sobornie spowiednik Jego Cesarskiej Mości, Protoprezbiter N. W. Muzowskoj.

W dniu wielkiej uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego 3-го Квiетня, NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO CESARZ Jego Mości i CESARZOWA Jej Mości i Ich Cesarskie Wysockości, NASTĘPCA CESARZEWICZ i WIELKI XIAŻĘ ALEXANDER NIKOŁAJEWICZ, WIELKI XIAŻĘ MICHAŁ PAWŁOWICZ, WIELKA XIEŻNA HELENA PAWŁOWNA i WIELKIE XIEŻNICZKI MARYA i OLGA NIKOŁAJEWNY, raczyli byдъ dajutrzni w cerkwi, pochodowej, urzadzzonej w Ermitażu Cesarskim, po której NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO przyjmowali powinszowania: Członków Rady Państwa, Ministrów, Senatorów, Jenerałów, Sztabъ-i Ober Oficerów, znajdujących się wojsk w S. Petersburgu, Urzędników Dworu i innych osób znanych. Wraz potѣm odprawiona była Msza Swięta w teje cerkwi.

O piątej z południa, NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO z Ich Wysockościami: CESARZEWICZEM NASTĘPCA Tronu, WIELKIM XIECIEM MICHAŁEM PAWŁOWIJCZEM, WIELKĄ XIEŻNĄ HELENĄ PAWŁOWNĄ i WIELKIENI XIEŻNICZKANAMI MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ, OLGĄ NIKOŁAJEWNĄ, ALEXANDRĄ NIKOŁAJEWNĄ i MARYĄ MICHAJŁOWNĄ, raczyli byдъ na niesporze, po którym CESARZOWA Jej Mości przyjmowała powinszowania Dam.

Nazajutrz 4-го Квiетня, NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO i Ich Cesarskie Wysockości równieж sluchali Mszy Swiętej, po ukończeniu której składali powinszowania Członkowie Najswiętszego Synodu w cerkwi, a wraz potѣm Osoby Cięła Dyplomatycznego w Malmezońskim apartamencie Ermitażu. Tamże przedstawiał się NAJJAŚNIEJSZYM PAŃSTWU Radzca Poselstwa Austriackiego Baron Wrint.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny pod dniem 3-го Квiетня, Minister Skarbu, Główno-Zarządzający korpusem Inżynierów Górniczych, Jenerał-Piechoty Hrabia Kankrinъ, naznacza się zostawać przy Osobie Jego Cesarskiej Mości, z zostawieniem przy obowiązkach dotychczasowych.

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Главноуправляющаго Путиами Сообщенія и Публичными Зданіями, что въ объявленіи отъ Правительствующаго Сената, припечатанномъ во исполненіе Высочайше утвержденнаго Его Императорскимъ Величествомъ положенія Комитета Гг. Министровъ въ особомъ прибавленіи подъ N. 146-мъ къ С. Петербургскимъ Вѣдомостямъ 1837 года за N. 198, распубликовано было, что строенія въ городѣ Таганрогѣ находящіяся, какъ состоящія нынѣ въ залогъ, такъ и вновь представляемыя, будутъ принимаемы въ обеспечение питейныхъ откуповъ съ 1839 года не иначе, какъ по новой съ состоянія сей публикаціи оцѣнкѣ, по точнымъ правиламъ для откупныхъ условий положеннымъ, съ удостовѣреніемъ, въ умѣренности исчисленной суммы, со стороны Таганрогскаго Градоначальника. Сообразно таковой предосторожности высшаго Правительства на счетъ удостовѣренія въ умѣренности оцѣнокъ, Главное Управленіе Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій признало нужнымъ циркулярнымъ предписаніемъ 10 Ноября 1837 года поставить всѣмъ подвѣдомственнымъ оному мѣстамъ на видъ, чтобы при представленіи залоговъ къ торгамъ, руководствуясь существующими по сему предмету законами, удостовѣрились вообще въ благонадежности залоговъ и не принимали тѣхъ, кои по соображеніямъ ихъ оказываться будутъ недостаточно вѣрными. Въ послѣдствіи онъ Г. Главноуправляющій Путиами Сообщенія и Публичными Зданіями входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, о объясненіи правилъ, относительно пріема въ залогъ строеній по городамъ Таганрогу и Нахичевани. — По положенію о семъ Комитета, Государь Императоръ, въ 8-й день минувшаго Февраля, Высочайше повелѣть соизволилъ: какъ постановленное положеніемъ Комитета 20 Іюля минувшаго года правило для огражденія казны отъ убытковъ при пріемѣ въ залогъ по питейнымъ откупамъ Таганрогскихъ строеній, Высочайше утвержденнымъ 25 Января сего года положеніемъ Комитета, распространено и на строенія Нахичеванскія и какъ по мнѣнію Комитета признано полезнымъ, чтобы правило сие принято было въ руководствѣ не только по вѣдомству Путей Сообщенія, но и по всѣмъ вообще вѣдомствамъ: то не принимать на будущее время въ обеспечение по подрядамъ и обязательствамъ Таганрогскихъ и Нахичеванскихъ строеній иначе, какъ по новой послѣ настоящаго положенія оцѣнкѣ, съ удостовѣреніемъ въ умѣренности исчисленной суммы со стороны Таганрогскаго Градоначальника. (Опуб. Прав. Сен. 21 Марта 1838 г.)

— По возникшему вопросу о пополненіи Свода Законовъ межевыхъ правиломъ, содержащимся въ 96 пунктѣ Инструкціи Землемѣрамъ 13 Февраля 1766 года, Государственный Советъ мнѣніемъ *положилъ*: въ дополненіе означеннаго Свода (томъ X) статей 537—341 о межеваніи земель казеннаго вѣдомства, постановить слѣдующее: „Възлѣіе лѣса, ни къ какому селенію особо неутвержденные, межевать особою окружною межею, и кто изъ владѣльцевъ показывать будетъ о данныхъ имъ въ оныя възлѣдахъ, о томъ въ межевыхъ книгахъ именно писать и на планахъ означать.“ (Оп. Пр. Сен. 22 Марта 1838 г.)

— Государственный Советъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ: 1) переданныя изъ Комитета Министровъ два представленія Министра Финансовъ о порядкѣ производства положеннаго жалованья и другихъ окладовъ чиновникамъ, состоящимъ подъ судомъ, или слѣдствіемъ, и 2) замѣчанія Министра Юстиціи по сему же предмету, *положилъ* постановить: 1) Въ дополненіе къ 555 ст. Т. III Св. Зак. „Столовые деньги, опредѣляемыя на разъѣзды и другія сего рода добавочныя дачи, производятся подсудимымъ, состоящимъ на службѣ, всегда вполнѣ.“ 2) Въ измѣненіе 556 ст. Т. III и 2 п. 1292 ст. Т. XV Зак. Угол. „Уволеннымъ отъ должностей по прошеніямъ, или по распоряженію Начальства, безъ преданія суду и съ выдачею аттестатовъ, а потомъ подпавающимъ суду, или слѣдствію, не производится опредѣленнаго подсудимымъ содержанія, если они не пріобрѣли на то права вступленіемъ въ новую должность по службѣ до преданія ихъ слѣдствію, или суду.“ 3) Въ дополненіе 554 ст. Т. III и 1 пункт. 1292 ст. Т. XV Зак. Уголовныхъ: „Лицамъ, оставленнымъ при должности съ преданіемъ суду, или съ назначеніемъ слѣдствія, но потомъ удаленнымъ отъ должности по распоряженію Начальства, производится содержаніе со дня сего распоряженія, до рѣшенія дѣла на томъ же основаніи, какъ и тѣмъ, которые удалены отъ должности вмѣстѣ съ преданіемъ суду, или назначеніемъ слѣдствія.“ Его Императорское Величество Мнѣніе сіе Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить 28 Февраля 1838. (Оп. Пр. Сен. 26 Марта 1838 г.) (С. В.)

— Рządzący Senat słuchali raportu P. Głównozarządzającego drogami komunikacyi i publicznych budowli, że w obwieszczeniu Rządzącego Senatu, wydrukowanym na skutek wypełnienia Najwyższej utwierdzonego przez Jego Cesarską Mość postanowienia Komitetu PP. Ministrów w osobnym dodatku pod N. 146-m do Gazety S. Petersburskiej 1837 roku N. 198, rozpublikowano było, że budowy w mieście Taganrogu znajdujące się, tak zostające teraz w ewikcyi, jako i nowo na ewikcyą dawane, będą przyjmowane dla zabezpieczenia odkupów trunkowych od roku 1839 nie inaczej, jak podług nowego od nastania tej publikaty oszacowania, wedle istotnych prawideł dla odkupowych warunków ustanowionych, z poświadczaniem, o umiarkowaniu wyliczonej summy, ze strony Taganrogskiego Naczelnika miasta. Stosownie do tej ostróżności Rządu wyższego względnie zaświadczenia o umiarkowaniu ocenienia, Główny Zarząd Dróg Komunikacyi i Publicznych Budowli uznał za potrzebę, przez okolne zalecenie pod dniem 10-m Listopada 1837 roku wszystkim podległym mu miejscom, przepisać, ażeby przy dawaniu ewikcyi w targach, trzymając się istniejących w tej rzeczy prawideł, zapewniały się w ogólności o pewności ewikcyi i nie przyjmowały tych, które podług ich uwag będą się okazały nie dostatecznie pewnymi. W późniejszym czasie P. Głównozarządzący Drogami Komunikacyi i Publicznymi Budowlami czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, o objaśnieniu prawideł, względem przyjmowania na ewikcyą budowli w miastach Taganrogu i Nachiczewanie. — Po nastaniu o tém postanowieniu Komitetu CESARZ JEHO MOŚĆ, dnia 8-go zeszłego Lutego, Najwyższej rozkazał raczyf: ponieważ przepisane prawidło przez postanowienie Komitetu 20-go Lipca zeszłego roku dla zabezpieczenia skarbu od strat w przyjmowaniu na ewikcyą w trunkowych odkupach budowli Taganrogskich, przez Najwyższej utwierdzone 25-go Stycznia roku terażniejszego postanowienie Komitetu, rozciągniono i na budowy Nachiczewańskie i ponieważ przez Opinią Komitetu uznano za pożyteczną, ażeby prawidło to służyło za przewodnictwo nie tylko w zawiadownictwie Dróg Komunikacyi, ale i we wszystkich w ogólności wiedzach; przeto nie przyjmować na czas przyszły dla zabezpieczenia w podradach i zobowiązaniach budowli Taganrogskich i Nachiczewańskich inaczej, jak podług nowego po niniejszem postanowieniu oszacowania, z zaświadczeniem o umiarkowaniu wyliczonej summy ze strony Taganrogskiego Naczelnika miasta. (Op. przez Rz. Sen. 21-go Marca 1838 roku).

— Z powodu wynikłego zapytania o dopełnieniu Połączenia Praw granicznych prawidłem, zawierającym się w 96-m punkcie Instrukcyi dla Geometrów 15-go Lutego 1766 roku, Rada Państwa przez Opinią *postanowiła*: na dopełnienie pomienionego Połączenia (tom X) artykułów 537—341 o rozgraniczeniu gruntów wiedz skarbowej postanowić co następuje: „Wstępne lasy, dla żadnej wsi wyraźnie nieprzyznane, oprowadzać osobną między obwodową, a kto z właścicieli będzie pokazywał o nadanych im do nich wstępach, o tém w obwodnicach wyraźnie pisać i na mappach oznaczać.“ (Op. p. R. S. 22 Marca).

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Pow szechném Zebraniu, rozpatrzywszy: 1) przesłane z Komitetu Ministrów dwa przedstawienia Ministra Skarbu o porządku wydawania płacy połowicznej i innych wyznaczeń urzędnikom, zostającym pod sądem, albo śledztwem, i 2) Uwagi Ministra Sprawiedliwości w tej rzeczy, zamierzyła *postanowić*: 1) Na dopełnienie 553 artykułu T. III Połączenia Praw: „Pieniądze stołowe, wyznaczone na podróże i inne tego rodzaju dodatkowe płace, wydają się pod sądym, w służbie zostającym, zawsze całkowicie.“ 2) Na odmianę 556 artykułu. Tomu III i 2-go punktu 1292 artykułu T. XV Praw Kryminalnych: „Uwolnionym od obowiązków na prośby, albo z rozporządzenia Zwierzchności, bez oddania pod sąd i z wydaniem atestatów, a potem podpadłym pod sąd, albo śledztwo, nie wydaje się naznaczonego pod sądym utrzymania, jeżeli nie nabyli do tego prawa przez wejście do nowego obowiązku w służbie przed oddaniem ich pod sąd albo śledztwo.“ 3) Na dopełnienie 554 artykułu T. III i 1-go punktu 1292 artykułu T. XV Praw Kryminalnych: „Osobom, zostawionym przy obowiązku z oddaniem pod sąd, albo z naznaczeniem śledztwa, ale potem oddalonym od obowiązku z rozporządzenia Zwierzchności, wydaje się utrzymanie od dnia tego rozporządzenia, do rozstrzygnięcia sprawy na tejże osnowie, jak i tym, które są oddalone od obowiązków razem z oddaniem pod sąd albo naznaczeniem śledztwa.“ CESARZ JEHO MOŚĆ opinią tę Najwyższej utwierdził raczyf i rozkazał wypełnić 28-go Lutego 1838 roku. (Op. przez Rz. Sen. 26-go Marca 1838 roku.) (G. S.)

Одесса, 18-го Марта.

Харьковской губернии, Богодуховскаго уѣзда, помѣщикъ Поручикъ и Кавалеръ *Кузинъ*, въ товариществе съ другими, учредилъ заводъ для приготовления чистѣйшаго спирта, извѣстнаго химикамъ подъ именемъ *алкоголя*. Онъ будетъ вальть въ большіе цилиндрическіе сосуды изъ лучшаго бѣлаго желѣза: въ каждомъ мѣры два Россійскихъ ведра, съ запайкою сосудовъ наглухо. Два таковыя цилиндра будутъ вложены въ деревянный ящикъ за штепелемъ и печатью. Повсемѣстное употребленіе алкоголя въ аптекахъ для косметическихъ эссенцій и для лавокъ, какъ въ Россіи, такъ и въ чужихъ краяхъ, ставитъ его въ число товаровъ *необходимыхъ*. Сверхъ того, бывъ разведенъ въ соразмѣрности 5: 8-9, сокомъ плодовъ, каковы на примѣръ: вишни, малина, земляника, ананасы, съ прибавкою отъ 10 до 12 фунтовъ сахара на ведро; уже смѣшанной жидкости, онъ составляетъ несравненныя наливки. Алкоголь (не какъ прочіе спирты, дешевые и дорогіе) ни сколько не измѣняетъ естественнаго вкуса и аромата растворовъ. Почему, если бы кто, взявъ впрочемъ въ разсужденіе относящіяся къ сему статьи V тома Свода Законовъ (а именно устава о питейномъ сборѣ и акцизѣ), пожелалъ для своего ли обихода, или для отправленія за границу (послѣднее обѣщаетъ нарочитыя выгоды), выписывать сей спиртъ, тотъ можетъ отнестись въ Харьковскую справочную контору. Цѣна ассигнаціями на мѣсть за ведро 15 руб., т. е. за ящикъ 60 руб. До десяти таковыхъ ящиковъ могутъ помѣщаться на одной воловой или конной подводѣ, особливо по удобному пути.

При возвращеніи порожнихъ цилиндровъ, за каждый неповрежденный будетъ заплачено шесть рублей, а съ изъяномъ отъ 3-хъ до 5-ти считая на монету.

(Од. В)

Варшава, 13-го Марта н. с.

При оттепели, наступившей недѣли двѣ тому, Висла на нѣкоторомъ пространствѣ было вскрылась, но потомъ опять мѣстами стала ледъ, который преграждаетъ теченіе рѣки, отъ чего вода въ ней поднялась на 8 дюймовъ выше, чѣмъ въ прошедшемъ году, при большомъ разливѣ. О вредѣ, который причинили постовамъ зимніе морозы, еще нѣтъ достовѣрныхъ свѣдѣній; весьма вѣроятно, что пшеница и рѣпное сѣмя наиболѣе пострадали. Однакоже пшеница упала въ цѣнѣ почти на 10 проц., равно и на другіе хлѣба цѣны нѣсколько понизились, а съ открытіемъ судоходства по Вислѣ, еще будутъ дешевле, ибо въ Краковской губерніи и въ соседнихъ мѣстахъ Галиціи хлѣбъ родился хорошо.

Польскія овчарни понесли большую убыль; у одного помѣщика пало 3,000 овецъ.

Въ Польшѣ, особенно въ Люблинской губерніи, также въ восточной Пруссіи, закуплено большое количество шерсти на овцахъ и платили за центнеръ 6 до 8 тал., а въ нѣкоторыхъ мѣстахъ до 10 тал. дороже противъ прошлогоднихъ ярманочныхъ цѣнъ; въ Помераніи платили даже 12 тал. дороже, и здѣсь покупаютъ особенно много, потому, что этотъ край доставляетъ гребенную шерсть, которая въ наибольшемъ требованіи.

Къ сожалѣнію, спекуляціи опять предупреждаютъ торговли обстоятельство, что неминуемо повлечетъ въ убытки неблагоразумныхъ покупателей. Последнія извѣстія очень неблагоприятны. На ярманкахъ Брауншвейгской и Франкфуртской на Одерѣ торговали худо; много сукна осталось не продано, а шерсти навезено было огромное количество; въ Америкѣ дѣла еще не скоро примутъ правильный ходъ. Чтобы пособить недостатку въ деньгахъ и очистить запасы хлопчатой бумаги прошлогодняго сбора, большое количество ея, купленное по довольно высокимъ цѣнамъ, отправлено въ Англію; но при уменьшившемся тамъ требованіи, принуждены будутъ наконецъ продавать ее съ убыткомъ, какъ полагаютъ многіе опытные торговцы, и потому можно опасаться новаго торговаго перелома въ нынѣшнемъ году. — Въ настоящее время Германія представляетъ болѣе утѣшительные виды: промышленность въ ней непрерывно распространяется, чему много содѣйствуютъ желѣзныя дороги, приволя въ движеніе огромныя капиталы, которые преимущественно раздѣляются между низшимъ классомъ народа и доставляютъ ему болѣе способовъ удовлетворять свои нужды. Такимъ образомъ, можно не безъ основанія предполагать, что увеличится расходъ дешевыхъ товаровъ, покупаемыхъ простымъ народомъ и по этому, можно надѣяться, что въ нынѣшнемъ году, цѣны ординарной шерсти будутъ лучше.

Торговля дѣла идутъ здѣсь тихо и недостатокъ въ деньгахъ продолжается. Вододѣйствующія фабри-

Одесса, 18 Марта.

W Gubernii Charkowskiej, w powiecie Bohoduchowskim, obywatel Porucznik i Kawaler *Kuzin*, w stowarzyszeniu z innymi, urządził zakład dla przygotowania czystego spirytusu, znanego chemikom pod nazwaniem *alkohola*. Będzie on nalewany do wielkich naczyń cylindrycznych z najlepszego żelaza białego: w każdym miary dwa wiadra Rossyjskie, z zalutowaniem naczyń naглухо. Два takie cylindry będą włożone do drewnianego jaszczyka pod stemplem i pieczęcią. Powszechnie użycie alkoholu w aptekach do essencyj kosmetycznych i do lakierów, tak w Rosyi, jako i za granicą, stawi go w liczbie towarów koniecznych. Nadto, rozprawadzony w proporcji 5: 8-9 sokiem owoców, jako to: wiśni, malin, poziómek, ananasów, z dodaniem od 10-ciu do 12-tu funtów cukru na wiadro, zmieszanego już płyn, daje przewyborne naliwki. Alkohol (nie jak inne spirytusy drogie i tanie) nie odmienia zgoła smaku naturalnego i aromatu rozczynów. Dla czego, jeżeliliby kto, wzięwszy z resztą na uwagę odnoszące się do tego artykuły V Tomu Połączenia Praw (a mianowicie ustawy o poborze trunkowym i akcyzie), życzył, czy to dla potrzeb domowych, czy dla wystania za granicę (to ostatnio rokuje wielkie korzyści), sprowadzić ten spirytus, ten może się udać do Charkowskiego Kantoru Sprawunkowego. Cena assygnacyami na miejscu za wiadro 15 rubli, to jest: za jaszczyk 60 rubli. Do dziesięciu takich jaszczyków może się mieścić na jednej wotowej albo konnej podwozie, szczególniej dobrą drogą.

Za zwróceniem próżnych cylindrów, za każdy nieuszkodzony, będzie zapłacono sześć rubli, a za uszkodzony od 3-ich do 5-ciu rubli na monetę. (G. O.)

Warszawa, 13 Marca n. s.

Przy odwilży, przed dwóma tygodniami nastającej, Wisła na pewnej przestrzeni była puszczona, ale potem znowu miejscami stanęła kra, która przeszkadza biegowi rzeki, od czego woda podniosła się na ośm cali wyżej, jak w roku przeszłym, w czasie największego wylewu. O szkodach, które zrzędziły zasiewom mrozy, nie ma jeszcze pewnych wiadomości; podobnym jest do prawdy, że pszenica i rzepak najwięcej ucierpiały. Jednakże cena pszenicy zniżyła się prawie o 10 procentów, również i innego zboża cena nieco upadła, a za rozpoczęciem spławu na Wiśle, będzie jeszcze tańsze, gdyż w Gubernii Krakowskiej i w sąsiednich miejscach Galiicyi zboże dobrze urodziło.

Owczarnie polskie wielkie poniosły straty; u jednego obywatela padło 3,000 owiec.

W Polsce, a szczególnie w Gubernii Lubelskiej, jako też i w Prussji wschodniej, zakupiono wielką ilość wełny na owcach i płacono centnar od 6 do 8 talarów, a w niektórych miejscach do 10 talarów drożej od jarmarkowych cen przeszłorocznych; w Pomeranii płacono nawet 12 tal. drożej, i tu bardzo wiele zakupują, gdyż kraj ten dostarcza wełny ezesanej, jakiej najwięcej potrzebują.

Na nieszczęście, spekulacye znowu uprzedzają okoliczności handlowe, co niezawodnie narazi na straty nieostrożnie kupujących. Ostatnie wiadomości bardzo są niepomyślne. Na jarmarkach Brunświckim i Frankfortskim nad Odrą handel nie był ożywiony; wiele sukna zostało niesprzedanego, a wełny wielka ilość była nawieziona; w Ameryce nie prędko jeszcze przyjdą rzeczy do zwykłego porządku. Dla zapobieżenia niedostatkom pieniędzy i zbycia zapasów bawełny zbioru przeszłoroczego, wielką jej ilość, kupioną w dość wysokich cenach, wysłano do Anglii; ale, że się zmniejszyły tam potrzebowania, zmuszeni więc będą sprzedawać ją nakoniec ze stratą, jak to mniema wielu doświadczonych handlarzy; a zatem trzeba się lękać nowego przesilenia handlowego w roku teraźniejszym. — Niemcy przedstawiają teraz więcej pocieszające widoki; przemysł nieustannie się tam rozszerza, doczego wiele się przykładają drogi żelazne, przywodząc do ruchu ogromne kapitały, które nadewszystko rozdzielają się pomiędzy niższą klasą ludu i dostarczają jej więcej środków do zaspokojenia swoich potrzeb. Tym sposobem, nie bez zasady można mniemać, że się powiększy rozchód towarów tanich, przez prosty lud kupowanych; a zatem można się spodziewać, że w roku teraźniejszym, ceny wełny ordynaryjnej będą lepsze.

Rzeczy handlowe nie są tu w ruchu, a niedostatek pieniędzy nie ustaje. Fabryki wodne po większej czę-

ки большею частью работают исправно, но товары, выдѣлываемые ими, сбываются мало.

Въ Царствѣ Польскомъ основаны еще два свеклосахарные завода; для выгоды земледѣлія должно желать, чтобы эта отрасль промышленности распространилась.

По послѣднимъ извѣстіямъ, здѣсь полученнымъ, Американцы отменили значительные заказы, сдѣланные ими въ Англій. (*Ком. Газ.*)

СТАТИСТИКА.

Промышленность, Торговля и. т. д.

Отчетъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, за 1836 годъ.

(Продолженіе).

Винодѣліе.

Винодѣліе наше болѣе и болѣе усиливается и совершенствуется, особенно въ томъ краѣ, который назначенъ самою природою быть, так сказать, виноградникомъ Россіи,—на южномъ берегу *Крыма*, гдѣ виноградныя лозы, равно какъ и въ *Кавеміи* и *Карталинѣ*, не имѣютъ надобности въ предохраненіи отъ морозовъ. Объ истинномъ достоинствѣ вино южнаго берега *Крыма*, нельзя еще рѣшительно судить; ибо тамъ лозы виноградныя вообще еще молоды, и не могутъ давать вина, какое получается отъ старыхъ виноградныхъ кустовъ; къ тому же нѣкоторые изъ винодѣловъ только теперь заведи погреба, и вина Крымскія всѣ донинѣ поступаютъ въ продажу невыдержанныя, между тѣмъ какъ для отстоя требуется иногда, смотря по роду виноградниковъ и мѣстамъ, гдѣ они произрастаютъ, до пяти, даже и до семи лѣтъ. Впрочемъ и тѣ, которыя теперь добываются на южномъ берегу *Крыма*, превосходятъ всѣ другія, донинѣ выдѣлывавшіяся въ Россіи, можетъ быть кромѣ *Грузинскихъ*. Лучшимъ доказательствомъ сего служатъ цѣны, за нихъ платимыя, и общее мнѣніе, побуждающее ежегодно немалое число капиталистовъ приобретать тамъ земли, довольно дорогими цѣнами, и заводить виноградники. Въ *Крыму*, въ 1836 году вновь посажено болѣе 1,150,000 лозъ; а всего въ послѣдніе четыре года—болѣе пяти милліоновъ кустовъ.

Прошедшій годъ вообще не благоприятствовалъ урожаю вина въ *Крыму* на сѣверной сторонѣ горъ—по причинѣ раннихъ морозовъ предшествовавшей осени, когда многія лозы оставались еще не закрытыми; а въ другихъ и почти во всѣхъ садахъ—отъ позднихъ весеннихъ, бывшихъ даже въ концѣ *Апрѣля*, которыя нанесли владѣльцамъ болѣе или менѣе вреда. Сверхъ того на южномъ берегу, гдѣ сады во все лѣто не были освѣжены ни однимъ дождемъ, засуха препятствовала образованію винограда. Вина въ *Крыму* добыто въ 1836 году 504,548 ведръ; въ томъ числѣ: бѣлаго 278,445, краснаго 26,103 ведра (въ 1834 году выдѣлано 492,486, въ 1835 году 364,405 ведра). Все количество проданнаго вина составляетъ 244,650 ведръ.*) Цѣны были, смотря по добротѣ вина, отъ 150 к. до 6 руб. ведро. Виноградъ, котораго въ *Крыму* распродано до 12,000 пудъ, стоилъ отъ 1 р. 30 коп. до 3 руб. за пудъ. Изъ выжимовъ въ *Крыму*, по мнѣнію Главнаго Инспектора шелководства и винодѣлія, можетъ быть выкурено до 2,500 ведръ виноградной водки.

Послѣ Крымскаго заслуживаетъ особеннаго вниманія винодѣліе *Кавказской области*. Тамъ прошлогодній урожай вина составлялъ около четвертой части урожая 1835 года; ибо въ семь краѣ отъ весеннихъ морозовъ вызабла большая часть виноградныхъ почекъ. Впрочемъ вина послѣдняго урожая крѣпки и добротны; цѣна имъ въ *Кизлярѣ* была: отъ 80 к. до 1 р. 50 к. за ведро. Всего вина вывезено, въ 1836 году, изъ *Кизляра*, 251,000 ведръ**).

Въ *Астраханской губерніи* количество выдѣланнаго вина простирается до 18,000 ведръ; оно продавалось отъ 2 р. до 5 р. за ведро, а виноградъ отъ 5 до 7 р. за пудъ. Въ *Херсонской губерніи* урожай вина почти совсѣмъ не было, отъ пагубныхъ морозовъ; но насажденіе виноградниковъ продолжается, особенно въ *Болгарскихъ колоніяхъ*, гдѣ посажено всего 198,500 лозъ. Въ *Подольской губерніи* вина выдѣлано 4,000 ведръ; оно продавалось на мѣстѣ по 2 р. 50 к. за ведро. Въ *Кіевской губерніи* винограда собрано болѣе 1,000 пудъ; въ томъ числѣ въ самомъ *Кіевѣ* 260; остъ продавалось отъ 2½ до 5 р. за пудъ.

У насъ существовали до нынѣ два *Углицы Винодѣлія*: одно въ *Кавказскомъ краѣ* въ *Кизлярѣ*, дру-

щіе сагъ цѣлѣ заняты, але товары въ нихъ вырѣбаны, ма-
лѣ маѣ одыт.

W Królestwie Polskimъ założone zostały jeszcze dwie fabryki cukru burakowego; dla korzyści rolnictwa życzyć należy, ażeby się ta gałąź przemysłu rozszerzyła.

Podługъ ostatnichъ wiadomości tu otrzymanych, Amerykanie odmienili znaczne zamówienie, w Anglii przez nichъ uczynione. (*G. H.*)

STATYSTYKA.

PRZEMYSŁ, HANDEL i. t. d.

Zdanie Sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych,

za rok 1836.

(Ciągъ dalszy).

Winnictwo.

Winnictwo nasze coraz bardziej się wykształca i udoskonala, zwłaszcza w tymъ kraju, który natura przeznaczyła niejako na winnicę Rossyi, to jest: na południowymъ pobrzeżu Krymu, gdzie winna latorośl, podobnie jak w Kachetyi i Kartalinii, nie potrzebuje byдъ zabezpieczoną od mrozów. O istotnej dobroci win południowego pobrzeża Krymu, nie można teraz stanowczego wyrzec zdania: gdyż winne latorośle są jeszcze w ogólności młode, i nie mogą wydawać wina takiego, jakie się otrzymuje ze starszychъ szczepów winnych; dla tego też i niektórzy właściciele winnic teraz dopiero pozakładali piwnice, te zaś wszystkie wina Krymskie, które dotąd się sprzedają, są surowe, bez względu na to, że podługъ gatunku szczepów, oraz miejsca, na którymъ są sadzone, do należytego wytworzenia, a niekiedy i siedmiu latъ potrzebują. Z témъ wszystkimъ i te nawet wina, które się obecnie na południowymъ pobrzeżu Krymu wytłaczają, przewyższają wszystkie, dotąd w Rossyi wyrabiane, z wyłączeniem chyba jednego wina *Gruzyjskiego*. Najlepszymъ tego dowodem są ceny, po jakichъ się sprzedają, i powszechne zdanie, które corocznie składania znaczną liczbę kapitalistówъ do nabywania tamъże ziemi, za cenę dosyć wysoką, i do zakładania winnic. W ciągu roku 1836, posadzono w Krymie nowychъ szczepów przeszło 1,150,000, a w ciągu ostatnichъ latъ czterech, przeszło pięć milionów.

Rokъ przeszły w ogólności nie sprzyjałъ zbiorowi wina w Krymie: mianowicie, na północnej stronie górъ—z powodu wczesnychъ mrozów poprzedzającej jesieni, kiedy wiele szczepów zostawało jeszcze bezъ przykrycia; a w innychъ stronach, i prawie we wszystkichъ winnicachъ—z powodu późnychъ mrozów wiosennychъ, które trwając aż do końca *Kwietnia*, zrzuciły mniej więcej szkodę gospodarzomъ. Prócz tego, na pobrzeżu południowymъ, gdzie winnice przez całe lato nie były odświeżone deszczem, susza szkodziła zawiązywaniu się winogron. W roku 1836 zebrano w Krymie win 504,548 wiader; z tychъ: wina białego 278,445, czerwonego 26,105 wiader. (w 1834 r. otrzymano 492,486, a w 1835 r.—364,405 wiader). Ogółemъ sprzedano wina 244,650 wiader*). Ceny były, stosownie do gatunku win, od 150 kopiejekъ do 6 rubli ass. za wiadro. Winogron rozprzedano w Krymie do 12,000 pudów, po 1 r. ass. 30 k., do rub. 5 ass. pud.—Z wytłoczyn winogronowych, otrzymanychъ tamъże, podługъ zdania Inspektora głównego jedwabnictwa i winnictwa, możnaby wypędzić wódki do 2,500 wiader.

По winnictwie Krymskimъ, pierwsze trzyma miejsce winnictwo obwodu *Kaukazkiego*. Przeszłoroczny tamtejszy zbiór wina stanowiłъ prawie ¼ częśćъ zbioru z r. 1835, dla tego, że wiosenne zimna w tychъ okolicach, wymroziły по większej części latorośle. Z témъ wszystkimъ wina z ostatniego zbioru są mocne i dobre; cena ichъ w *Kizlarze* była: od 80 kop. do 1 rub. ass. 50 kop. za wiadro. Wszystkiego wina wywieziono, w r. 1836, z *Kizlaru*, 251,000 wiader**).

W Gubernii *Astrachańskiej* ilośćъ wyrobionego wina dochodzi do 18,000 wiader; sprzedawano je od 2 do 5 rub. ass. za wiadro, a winogrona—od 5 do 7 rub. ass. za pud. W Gubernii *Chersonskiej* całkiemъ prawie winobrania nie było, z powodu szkodliwychъ mrozów; lecz dla tego rozkrzewianie nie mniej postępuje, osobliwie w *kolonijachъ Bolgarskichъ*, gdzie w ogóle zasadzono 198,500 szczepów. W Gubernii *Podolskiej* wyrobiono wina 4,000 wiader, i przedano je na miejscu po 2 rub. 50 kop. wiadro. W Gubernii *Kijowskiej* zebrano winogron przeszło 1,000 pudów; z tychъ, w samymъ *Kijowie* 260; pudъ sprzedawany byłъ po 2½ do 3 r. ass.

*) Изъ добытаго въ прошломъ году вина отправлено въ Москву 51,650 ведръ.

**) У Спашскаго Совѣтника Реброва во Владимировкѣ есть искусный куперъ, выдѣлывающій хорошее шипящее вино; оно продается при Кавказскихъ водахъ по 5 руб. за буылку, и въ прошедшемъ году въ первый разъ было отправлено на Нижегородскую ярмарку. Превосходный Бургонскій виноградъ, Pincau franc, въ Кизлярѣ родится изобильно и даетъ хорошее вино.

*) Z otrzymanego w roku zeszłymъ wina, 51,650 wiader poszło do Moskwy.

**) U Radcy Stanu Rebrowa w Władimirowce, znajduje się biegły kiper, fabrykujący dobre musujące wina. Wino to sprzedaje się w miejscachъ wódъ Kaukazkichъ po 5 r. ass. butelka, a w roku upłynionymъ по raz pierwszy wysłane było na jarmarkъ Niżegorodzki. Wyborny rodzajъ szczepu burgondzkiego, Pincau franc, rodzi się w Kizlarze w wielkiej obfitości i wydaje dobry gatunekъ wina.

гое въ Крыму въ Судакѣ. Какъ сія важная отрасль сельскаго хозяйства укоренилась въ Крыму, то въ дальнѣйшемъ существованіи училища въ Судакѣ не было уже надобности; между тѣмъ на содержаніе онаго отпускалась отъ казны, почти безъ пользы, значительная сумма, и сверхъ того предстоялъ новый расходъ на перестройку находящихся при немъ зданій, и на поддержаніе сада. Посему Ваше Императорское Величество соизволили разрѣшить: сіе училище закрыть, сады и заведенія его продать съ публичныхъ торговъ, и вырученную сумму употребить на распространеніе и усовершенствованіе садоводства и лѣсоводства въ Новороссійскомъ краѣ.

(Продолженіе въ среду).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція

Парижъ, 12-го Апрѣля.

Засѣданіе Палаты Депутатовъ 9, 10 и 11 г. с. м. Военный Министръ внесъ 9 с. м. проектъ постановленія о разрѣшеніи чрезвычайнаго отпуска 4,404,845 фр. на укомплектованіе военныхъ припасовъ для кавалеріи, артиллеріи и инженеровъ. Комиссія учрежденная для разсмотрѣнія означеннаго проекта, мнѣніемъ своимъ положила, отвергнуть оный; но Министръ въ продолжительной рѣчи, изъяснилъ необходимость имѣть возможность располагать въ случаѣ надобности, 25 или 30 тысячнымъ корпусомъ, также содержанія на военномъ положеніи одной баттарей артиллеріи. Г. Могензъ сильно противился этому, утверждая, что не видятъ надобности въ столь значительныхъ для войскъ расходахъ, когда Бельгія заключила мирный трактатъ съ Голландіею. Министръ опровергалъ это мнѣніе, что возбуждало сильные споры между партіями, и дальнѣйшія пренія по сему предмету отложены до слѣдующаго засѣданія.

На другой день Бень-Арахъ, Посланникъ Абдель-Кадера находился въ числѣ слушателей, на галереѣ залы засѣданій. Приступлено къ дальнѣйшимъ преніямъ и къ собиранію голосовъ. Проектъ принять большинствомъ 221 голоса противъ 177. 11-го ч. происходили въ Палатѣ совѣщанія о проектѣ постановленія непрѣмныхъ правилъ касательно штата для главнаго штаба арміи; дальнѣйшія по сему предмету пренія отложены до слѣдующаго засѣданія. (О. Г. Ц. Ц.)

— Говорятъ о значительныхъ переменахъ въ посылкахъ, которыя будутъ опубликованы 1-го Мая, въ день тезоименитства Короля. Графъ Лаказъ вскоре по своемъ возвращеніи изъ Гаити, получитъ посылкѣю постъ въ Дрезденъ или Мюнхенъ. — Генералъ Себастьяни Французскій Посланникъ при Англійскомъ Дворѣ, вчера сюда прибылъ.

— *Constitutionnel* содержитъ слѣдующее письмо изъ Логронью отъ 3 Апрѣля: „Карлистская экспедиція, которая подъ начальствомъ *Tarraguala* вступила въ верхнюю Аррагонію, совершенно разбита Генераломъ Санз-Мигуэлемъ близъ Каринена. Генералъ съ 200 взятыми въ плѣнъ возвратился въ Сарагоссу, и по его словамъ, *Донъ-Карлосъ* имѣетъ намѣреніе отправиться въ Кантабрію. *Эспартеро* 1-го ч. оставилъ Лерму и идетъ въ Сорію, гдѣ соединится съ дивизіями *Фирмина Ириарте* и *Франзъ Галена*. *Буэртенсъ* лишается въ Валадолидѣ одной изъ своихъ бригадъ, отправился съ остаткомъ въ Сеговію. Филиппъ *Рибера* стоитъ съ гвардіею въ Бургосѣ. Сообщенія вездѣ свободны. — Карлистская юнта въ Санъ Леонардъ наименовала Аббата *Мерино* Губернаторомъ Кастиліи а Генерала *Царіатеги* главнымъ начальникомъ Кастильскій арміи. — Четвертый эскадронъ иностранныхъ уланъ, здѣсь теперь образуется. Четыре эскадрона будутъ командуемы двумя также иностранными Полковниками.“

14-го Апрѣля.

Messenger уведомляетъ, что недавно произошли большія несогласія въ Министерскомъ Совѣтѣ. Графъ Моле будто несогласенъ съ Министромъ торговли о желѣзныхъ дорогахъ а съ Министромъ финансовъ о уменьшеніи рентовъ.

— *Constitutionnel* упоминаетъ о слухѣ, что въ день предстоящаго тезоименитства Короля, будетъ происходить наименованіе 8 Герцоговъ, 25 Маркизовъ, 40 Графовъ и 100 Бароновъ и приглашаетъ Министерскіе журналы, въ случаѣ, еслибы это было ложно, рѣшительно ихъ опровергнуть.

— Комиссія назначенная для разсмотрѣнія проекта закона о назначаемомъ для Графини *Липоны* пенсіонѣ, наименовала своимъ Президентомъ Г-на Жака *Лефевра*.

— Завтра Президентъ Палаты Депутатовъ даетъ большой обѣдъ Лорду *Бруму*, на который приглашены многіе депутаты разныхъ политическихъ мнѣній.

— По донесеніямъ *Quotidienne* Карлистскій на-

Dotąd istniały u nas tylko dwie *Szkoły winnictwa*, jedna w kraju Kaukaskim—w Kizlarze; a druga w Krymie—w Sudaku. Ze zaś ta ważna gałąź gospodarstwa wiejskiego dostatecznie zakrzewiła się już w Krymie, przeto szkoła w Sudaku stała się nadal niepotrzebną; gdy zatem na jej utrzymanie Skarb prawie bezużytecznie znaczne ponosił wydatki, a prócz tego zbliżał się koszt nowy na przerobienie znajdujących się przy szkole budowli i na utrzymanie ogrodu: z tych powodów Wasza Cesarska Mość raczyłeś rozkazać, aby szkoła ta została zamknięta, ogrody i zakłady jej sprzedane przez licytacyą, a otrzymana kwota, użyta była na rozszerzenie i udoskonalenie ogrodnictwa i leśnictwa w Noworossyjskim kraju. (Dalszy ciąg nastąpi).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція

Парижъ, dnia 12 Kwietnia.

Posiedzenia Izby deputowanych w dniach 9, 10 i 11 b. m.

Minister Wojny wniósł w dniu 9 b. m. projekt do prawa, żądając nadzwyczajnego kredytu w ilości 4,404,845 fr. na uzupełnienie zapasów wojskowych dla kawaleryi, artylleryi i inżynierów. Komisya wyznaczona do rozbioru tego projektu, głosowała za jego odrzuceniem, lecz Minister w obszernej mowie wyjaśnił potrzebę posiadania środków do rozporządzenia korpusem, złożonym z 25 do 30,000 ludzi, w razie wydarzyć się mogącej konieczności; tudzież postawienia na stopie wojennej jednej baterii artylleryi; opierał się temu mocno P. *Mauguin*, przytaczając, że témniejszą widzi potrzebę takich na wojsko wydatków, kiedy traktat pokoju zawarła Hollandya z Belgią. Zaprzeczył temu wypadkowi Minister; powstały ważne spory między stronniotwami i dalsze narady do dnia następnego odłożono.

Następnego dnia znajdował się pomiędzy słuchaczami na galerii Ben-Arach Poseł Abdel-Kadera; przystąpiono do dalszych narad, następnie do głosowania nad projektem, który większością głosów 221 przeciw 177 przyjęty został. W dniu 11 naradzała się Izba nad projektem do prawa względem ustanowienia stałej zasady, co do liczby członków Głównego Sztabu; lecz dalsze nad tym narady do następnego odłożono posiedzenia. (G. R. K. P.)

— Mówią o znacznych zmianach w urzędach Poselskich, które mają być ogłoszone 1 Maja, jako w dzień imienin Królewskich. Baron *Lascases* wkrótce po swoim powrocie z Haiti, otrzyma urząd Posta w Dreźnie albo Monachium—Jenerał *Sebastiani*, Poseł francuzki przy dworze Angielskim wczora tu przybył.

— *Constitutionnel* udziela następujący list z Logronjo pod 3 Kwietnia: „Wyprawa Karolistowska, która pod dowództwem *Tarraguala* wtargnęła do Arragonii Wyższej, całkiem została podbitą przez Jenerała *San Miguel* pod Carinena. Jenerał ze 200 ludźmi wziętymi w niewolę, powrócił do Saragossy, podług wyznania którego, *Don Carlos* ma zamiar udać się do Cantavieja. *Espartero* d. i opuścił Lerma i idzie do Soria, gdzie się złączy z dywizjami *Firmina Iriarte* i *van Hallena*. *Buerens*, straciwszy w Walladolidzie jedną ze swoich brygad, udał się z resztą wojska do Segovii. Filip *Ribero* stoi z gwardyą w Burgos. Wśródzie komunikacya jest wolną. — Junta Karolistowska w San-Leonardo mianowała Xiędza *Merino* Gubernatorem Kastylji, a Jenerała *Zariateguy* naczelnym dowódcą wojska Kastyljskiego. — Organizuje się tu teraz czwarty szwadron oficerów cudzoziemskich. Cztery szwadrony już są dowodzone przez dwóch cudzoziemskich Półkowników.“

Dnia 14-go.

Messenger ma wiedzieć, że nie dawno zaszły wielkie nieporozumienia w Radzie Ministrów. Hrabia *Mo-lé* ma być w niezgodzie z Ministrem Handlu co do drog żelaznych, a z Ministrem Skarbu co do redukcji rentów.

— *Constitutionnel* udziela pogłoskę, że w mającym nastąpić dniu imienin Królewskich będą kreowanych 8 Xiążąt, 25 Margrabiów, 40 Hrabów, i 100 Baronów, i wzywa dzienniki ministryalne, ażeby tej pogłosce stanowczo zaprzeczyły, jeśli by była fałszywą.

— Wyznaczona Komisya do rozstrząśnienia projektu do prawa względem przyzwolenia pensyi dla Hrabiny *Lipona*, mianowała swym Prezydentem P. *Jakoba Lefebvre*.

— Prezydent Izby Deputowanych daje jutro dla Hrabiego *Brougham* wielki obiad, na który także zaproszono wielu deputowanych różnych politycznych opinii.

— Podług *Quotidienne*, Brygadyer Karolistowski

чальникъ *Tarragal*, ударомъ копыта своего коня опасно раненъ и передалъ команду Бригадиру *Ripaldi*. (A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 10-го Апрѣля.

Всѣ заняты приготовленіями къ предстоящей коронаціи. Въ нынѣшнемъ номерѣ придворной газеты помѣщенъ отзывъ Королевы, въ коемъ Е. В. объявляетъ, что торжество коронаціи совершится въ Вестминстерскомъ Аббатствѣ съ обычными обрядами, не нарушая однако же преимуществъ, дарованныхъ лицамъ различныхъ сословій.

— Посланники пяти первостепенныхъ Державъ, на дняхъ нѣсколько разъ производили совѣщанія у Министра иностранныхъ дѣлъ; Белгійскій Посланникъ приглашенъ былъ въ сей совѣтъ, коего слѣдствіе неизвѣстно; на биржѣ только говорили, что Белгійско-Голландское дѣло, не такъ близко къ концу, какъ нѣкоторые полагаютъ.

— Полученныя послѣднія извѣстія изъ Нью-Йорка, отъ 20 Марта, уведомляютъ, что спокойствіе совершенно возстановлено, не только въ обидѣ Канадахъ но и на границѣ, гдѣ уже вовсе не видно волнителей, соединившихся съ мятежниками. Одинъ изъ начальниковъ мятежа *Сутерландъ*, захваченъ властями Верхней Канады. (G.C.)

Н И Д Е Р Л А Н Д Ы.

Гага, 6-го Апрѣля.

Настоящій составъ нашей морской силы, есть слѣдующій. Его Кор. Высоч. Герцогъ *Фридрихъ* Нидерландскій, Адмираломъ и Генеральнымъ Полковникомъ; за нимъ слѣдуютъ три Вице-Адмирала: *Гобіусъ*, *Рюшизъ* и *Вольтербекъ*; потомъ шесть Контръ-Адмираловъ: *Твенъ*, *фонъ Манъ*, *Цирефогель*, *Диббелькъ*, *Люкасъ*, *Пооль*; корабельныхъ Капитановъ 18; Капитанъ-Лейтенантовъ 41; Лейтенантовъ 1-й степени 84; между которыми Принцъ Вильгельмъ *Фридрихъ* Генрихъ; Лейтенантовъ 2-й степени 174; главныхъ хирурговъ 1-й степени 6, 2-й степени 9, 3-й степени 12; обыкновенныхъ хирурговъ 2-й степени 15, 3-й степени 17.

Амстердамъ, 11-го Апрѣля.

Изъ вѣрныхъ источниковъ извѣстно, что послѣднія совѣщанія происходившія въ Лондонѣ по предмету Голландско-Белгійскаго дѣла, имѣли только цѣлью приготовить Белгію, которая является теперь съ разными преувеличенными претензіями. Между тѣмъ къ уполномоченнымъ Северныхъ Державъ ожидаютъ новыхъ инструкцій, по полученіи коихъ, немедленно начнутся переговоры. (G.C.)

Ш В Е Й Ц А Р І Я.

Бернъ, 7-го Апрѣля.

Извѣстный добродѣтелями и науками своими, славный *Фридрихъ* Цезаръ *де ла Гарпъ*, коего Императрица Екатерина II (въ 1783 году) избрала учителемъ высокихъ внуковъ своихъ Великихъ Князей *Александра* и *Константина*, 30-го ч. с. м. умеръ въ родимомъ своемъ кантонѣ Ваадъ. Онъ родился 6-го Апрѣля 1755 года, и прожилъ около 84 лѣтъ.

— Здѣсь случилось недавно происшествіе, обратившее общее вниманіе, т. е. арестовали на улицѣ какого-то Г-на *Итта*, бывшаго Профессора здѣшняго Университета и посадили въ темницу. Слышно, что его хотятъ принудить къ выдачѣ важныхъ бумагъ, касающихся спасенія государственныхъ суммъ, во время зайтія области Французами. (G.C.)

И Т А Л І Я.

Римъ, 3-го Апрѣля.

Между многими путешественниками прибывшими сюда на святой недѣль, находится нѣсколько Русскихъ Вельможъ: Генераль *Паскевичъ*, братъ Князя Варшавскаго, Графъ *Паленъ* и Адмиралъ *Рикордъ*. Сюда ожидаютъ также еще многихъ Русскихъ. Также ожидаютъ супруги Герцога *Бернгарда* Саксен-Веймарскаго.

— Изъ Сициліи уведомляютъ, что Король Неаполитанскій принятъ тамъ былъ съ большимъ восторгомъ. Король пожаловалъ Сициліанцамъ много свободы особенно въ торговлѣ, что произвело наилучшее впечатлѣніе. — Въ Неаполѣ страдаютъ еще отъ послѣдствій суровой зимы; между нуждающимися классомъ замѣтно даже было нѣкоторое безпокойство, которое однако отвращено попеченіемъ Правительства. (A.P.S.Z.)

Т У Р Ц І Я.

Константинополь, 24-го Марта.

Мустафа-Паша Лариссы представилъ рапортъ, что онъ вмѣстѣ съ Греческими пограничными вла-

Tarragal uderzeniem kopyta swojego konia niebezpiecznie skoleczony idowództwo oddane zostało brygadyerowi *Ripaldi*. (A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 10-го Квiетнія.

Всѣ occupy занимаютъ ся приготовленіями до урочности коронаціи. Дзисіежа газета дворска zawiera odezwę Najjaśniejszej Pani, mocą której ogłasza, że koronacja ograniczać się będzie na zwykłych przy tej okoliczności obrzędach w opactwie Westminsterskim, jednak nie naruszając przywilejów udzielonych osobom rozmaitych stanów.

— Posłowie pięciu wielkich Mocarstw, naradzali się temi dniami kilkakrotnie u Ministra Spraw zagranicznych; Poseł belgijski był zaproszony na te konferencye, których skutek nie jest wiadomy; na giełdzie tylko mówiono, że sprawa belgijsko-hollenderska nie jest tak blizką ukończenia, jak niektórzy sądzą.

— Ostatnie doniesienia z Nowego-Yorku, są daty 20 Marca. Dowiadujemy się z nich, że spokojność przywrócona już zupełnie, nie tylko w obwodach Kanadach, ale i na granicy, gdzie nie widać już wcale awanturników, którzy się z powstańcami łączyli. Jeden z naczelników powstania kanadyjskiego *Sutherland*, dostał się w ręce władz Górnej Kanady. (G.C.)

N I D E R L A N D Y.

Haga, dnia 6 Kwiećtnia.

Następujące osoby składają marynarkę naszą: J. K. W. Xiążę *Fryderyk* Niderlandzki, jest Admiralem i Półkownikiem Jeneralnym; po nim następuje trzech Vice-Admiralów: *Gobius*, *Ruisch* i *Wolterbeck*; dalej sześciu Kontr-Admiralów: *Twen*, *von Man*, *Ziergvoegel*, *Dibbelk*, *Lucas*, *Pool*; Kapitanów okrętowych mamy 18, Kapitanów Poruczników 41, Poruczników 1-szej klasy 84, między którymi Xiążę *Wilhelm* *Fryderyk* *Henryk*; Poruczników 2-giej klasy, 174; chirurgów naczelnych 1-szej klasy 6, 2-giej klasy 9, 3-ciej klasy 12; chirurgów zwyczajnych 2-giej klasy 13; takichże 3-ciej klasy 17.

Амстердамъ, 11-го Квiетнія.

Z dobrej wiadomo nam ręki, że ostatnie konferenoye odbyte w Londynie w przedmiocie sprawy Hollendersko Belgickiej, ten tylko cel miały, ażeby przygotować Belgię, która z różnemi przesadzonemi pretensjami teraz występuje. Tymczasem oczekiwane są dla Pełnomocników Mocarstw północnych nowe instrukcyje, za nadejściem których, rozpoczną się zaraz układy. (G.C.)

S Z W A Y C A R Y A.

Berna, 7-го Квiетнія.

Znany z cnot i nauk swoich, sławny *Fryderyk* *Cezar de la Harpe*, którego C. sarszowa *Katarzyna* II (w roku 1783) wybrała na nauczyciela swych Dostojnych wnuków, *W.W. Xiążąt* *Alexandra* i *Konstantego*, umarł d. 30 z. m. w swym rodzinnym kantonie *Waad*, przeżywszy lat blisko 84, rodził się bowiem dnia 6 Kwiećtnia 1755 roku.

— Wydarzył się tu nie dawno wypadek, który powszechną zwrócił uwagę, to jest: aresztowano na ulicy niejakiego *Pana* *Ith*, bytego Professora przy Uniwersytecie tutejszym, i odprowadzono go do więzienia. Słychać, iż chcą go zagnąć do wydania ważnych papierów, dotyczących uratowania pieniędzy rządowych, podczas zajęcia kraju przez Francuzów. (G.C.)

W Ł O S N Y.

Rzym, 3 Kwiećtnia.

Pomiędzy wielu podróżnymi, przybyłymi tu na wielkim tygodniu, znajduje się także wielu Rossyjskich Panów: Jenerał *Paskiewicz*, brat Xięcia *Warszawskiego*, *Hrabia* *Pahlen* i *Admirał* *Ricord*. Spodziewanych jest także wiele jeszcze znakomitych Rossyan, którzy tu przybydź zamierzają. Oczekują tu także małżonki Xięcia *Bernharda* *Sasko-Wejmarskiego*.

— Z Sycylii dowiadujemy się, że Król Neapolitański przyjęty był tam z wielkim uniesieniem. J. Kr. Mość udzielił Sycylianom wiele swobód, szczególnie w handlu, co sprawiło najlepsze wrażenie. — W Neapolu cierpią jeszcze od skutków srogiej zimy; nawet niejaka niepokojność dawała się postrzeć pomiędzy uboższą klasą, która jednak usuniętą została przez ojcowską pieczołowitość Rządu. (A.P.S.Z.)

Т У Р Ц Я.

Stambul, 24-го Марца.

Mustafa, Basza *Larysy*, nadesłał raport, iż udało mu się w połączeniu z greckimi władzami nadgrani-

стями, успѣлъ совершенно истребить шайки Клефтовъ занимающихся разбойничьимъ ремесломъ въ окрестностяхъ Епира. Начальникъ *Спиракусъ* схваченъ и отправленъ въ Аграфу, гдѣ будетъ казненъ.

— Съ того времени какъ *Галиль-Паша* попалъ въ немилость, супруга его Султанша *Салига*, живетъ во дворцѣ отца своего. Давно не встрѣчался случай, который бы произвелъ столь сильное впечатлѣніе во всей публикѣ, какъ настоящее дѣло. Преемникъ *Галиль-Паши*, второй Султанскій зять, принадлежитъ, такъ сказать, къ музудманскимъ ультра. Перемѣна эта произвела много другихъ между окружающими Султана; истинная причина всего этого неизвестна.

— Porta ко всѣмъ иностраннымъ посольствамъ препроводила циркуляръ, въ которомъ напоминаетъ, что по силѣ уложеній и существующихъ договоровъ, ни Министрамъ, ни Консуламъ иностранныхъ владѣній не дозволено давать пристанище и покровительство Турецкимъ подданнымъ. Когда не смотря на то Консулы въ Смирнѣ снабжаютъ защитительными грамотами подданныхъ Высокой Порты, то и приказано, у всѣхъ подобныхъ писемъ отнимать и передавать надлежащему начальству.

— Какъ бы ни были большею частію въ противорѣчій между собою носившіяся въ здѣшней столицѣ разнообразныя извѣстїи, однако вообще можно замѣчать изъ нихъ, что обнаруживается нравственное вліяніе въ пользу Порты, отъ чего хитрый и рѣшительный въ дѣйствіяхъ своихъ Вице-Король, непременно принужденъ будетъ долгое время сохранять спокойствіе. — Въ то время, когда войско *Ибрагима-Паши*, испытываетъ въ Сирїи ужасныя бѣдствія, Porta вооружается всѣми способами. Въ Адрианополѣ собирается корпусъ, а въ Истамбулѣ прибываетъ оттуда Офицеръ, чгобы приготовить казармы для двухъ полковъ. Флотъ уже вооруженъ и стоитъ въ готовности на якорѣ близъ серали.— Сераскиру въ Малой Азіи отправлено повелѣніе, чтобы ни въ какомъ случаѣ не дѣйствовалъ наступательно, но напротивъ былъ готовъ даже въ случаѣ нападенія уступать. — Какое бы впрочемъ ни было состояніе дѣла, однако Вице-Король Египетскій прислалъ Портѣ векселей на 10 мил. піастровъ, на счетъ слѣдующей ей подати. (G. C.)

С м ѣ с ь .

Железные дороги. *)

Въ первый два десятилітія настоящаго вѣка, не было еще желѣзной дороги для перевоза людей. Первоначальнымъ, нѣсколько важнымъ въ этомъ родѣ предпрїятіемъ, была желѣзная дорога между Манчестеромъ и Ливерпулемъ въ Англіи, начатая въ 1827, конченная въ 1830 году. Слѣдствіе было блистательное, и втроято по этому примѣру, Англія по истеченіи семи лѣтъ, прорѣзана множествомъ желѣзныхъ дорогъ, а изъ нихъ нѣкоторыя сдѣлались уже истинно туземными дорогами. Упомянутая желѣзная дорога продолжена чрезъ Бирмингамъ, и скоро соединена будетъ съ дорогою проведенною изъ Лондона. Скоро наступитъ время, когда можно будетъ путешествовать въ Англіи по двумъ разнымъ дорогамъ во всемъ ея пространствѣ, начиная съ Брейтонскаго порта до столицы Шотландїи; подобно такимъ же путемъ поперекъ острова коленами изъ Ньюкестля въ Карлиль, можно будетъ въ продолженіи трехъ часовъ проѣхать отъ Сѣвернаго до Ирландскаго моря.

Послѣ Англіи, Сѣверная Америка поспѣшно занялась такимъ родомъ сообщенія, соединяя его съ пароходнымъ сообщеніемъ на многихъ рѣкахъ, чтобы между отдаленнѣйшими даже мѣстами открыть быстрое сообщеніе во всѣхъ возможныхъ направленїяхъ. Съ нѣкотораго уже времени, Бостонъ, Нью-Йоркъ, Филадельфія, Балтиморъ и Вашингтонъ, были соединены между собою, и въ то время, когда постройка большой идущей чрезъ сїи города дороги, подвигается все болѣе на югъ къ Чарлстону, Американцы не страшатся горы Аллегани, желая, чтобы открытіемъ дороги на Востокъ до Миссисипи, перенести образованность во внутрь первобытныхъ лѣсовъ древности. Дороги изъ Нью-Йорка къ озеру Эріе и изъ Балтимора въ Огіо, суть предпрїятія неоспоримо исполнимой величины.

Во Франціи учреждена правда только до сихъ поръ значительнѣйшая желѣзная дорога между Лиономъ, Ст. Этїеномъ и Анарезе для облегченія сообщенія между Реною и Ангїерою, а совершенно недавно между Парижемъ и Ст. Жерменомъ; однако въ послѣднемъ засѣданіи законодательнаго сословія,

*) Извлеченіе изъ рѣчи Г-на Винтера Баденскаго Министра, произнесенной 25 Февраля с. г. въ засѣданіи Чиновъ Великаго Княж. Баденскаго, при предложеніи на разсмотрѣніе проекта устава на счетъ постройки желѣзной дороги изъ Мангейма до Швейцарской границы близъ Базеля.

чзными, уничтожить досезу банды Клефтовъ, трудящихся себѣ разбоемъ въ окрестностяхъ Епира. Ихъ начальникъ *Спиракусъ*, został pojmany i odesłany do Agrapha, gdzie będzie stracony.

— Od czasu, jak *Halil-Basza* popadł w niełaskę, żona jego Sułtanka *Salih*a, mieszka w pałacu ojca swego. Oddawna już nie było wydarzenia, któreby sprawiło równie mocne wrażenie w całej publiczności, jak okoliczność niniejsza. Następca *Halil-Baszy*, drugi zięć Sułtana, należy, że tak powieździeć można, do muzudmaniskich ultra. Ta zmiana pociągnięta za sobą wiele innych w otoczeniu Sułtana; prawdziwa przyczyna tego wszystkiego, nie jest jeszcze znana.

— Porta rozesała do wszystkich poselstw zagranicznych okolnik, w którym przypomina, iż według ustaw i istnychъ traktatow, nie wolno ani Ministrom ani konsulom obcych mocarstw, dawać u siebie schronienie i opiekę poddanym tureckim. Gdy bezwzględnie na to pozwalają sobie konsulowie w Smirnie udzielać listy opiekuńcze poddanym Wysokiej Porcy; nakazano zaś, aby wszystkim podobne pisma odebrać i oddać do właściwej władzy.

— Jakkolwiek obiegające po tutejszej stolicy różnorodne wiadomości, są sobie po większej części sprzeczne, w ogólności jednak widzieć z nich można, że objawia się wpływ moralny na korzyść Porcy, przez co przebiegły i sprężyły w działaniach swoich Vice-Król, koniecznie na czas długi spokojnie zachować się będzie musiał. W chwili, kiedy wojsko *Ibrahima-Baszy*, kłęk w Syrii doznaje, Porta uzbraja się na wszelki sposób. W Adryanopolu zbiera się korpus, a do Stambułu przybył stamtąd Oficer, aby przygotować koszary na przyjęcie dwóch półków. Flota jest już uzbrojona i stoi w pogotowiu pod Serajem na kotwicy.— Do Seraskiera w Azyi-Niższej posłano rozkaz, aby w żadnym przypadku nie działał zaczepnie, tak się nawet urządził, iż gdyby nawet sam został zaczepiony, ażeby się cofł.— Jakkolwiek zresztą mogą stać rzeozy, Vice-Król Egiptu nadesłał właśnie W. Porcie, wexle na 10 mill. piastrow na konto haraczu teje należącego. (G. C.)

ROZMAITOŚCI.

KOLEJE ŻELAZNE *)

W dwóch pierwszych dziesiątkach lat teraźniejszego wieku, nie było jeszcze kolei żelaznej, służącej do przewożenia ludzi. Pierwszemu nieco większej wagi przedsięwzięciu tego rodzaju, była kolej żelazna między miastami Manchester i Liverpool w Anglii, zaczęta roku 1827, a skończona 1830. Skutek był świetny, z jego przeto zapewne przykładu, widzimy już teraz, po upływie lat siedmiu, Anglię przetrzętą mnóstwem kolei żelaznych, a z tych niektóre stały się już prawdziwie krajowemi kolejami. Kolej dopiero co wspomniana, została właśnie przedłużona przez Birmingham, niezadługo zaś będzie połączona z koleją idącą z Londynu. Niedaleki ten czas, w którym będzie można przebiegać Anglią, po dwóch różnych kolejach, w jej całej długości poczynając od portu brygthońskiego, aż do stolicy Szkockiej; podobnież, jak znowu taką samą drogą, w poprzek wyspy po szynach z Newcastle do Carlisle, będzie można w przeciągu trzech godzin dostać się od Północnego aż do Irlandzkiego morza.

Po Anglii, Ameryka północna zajęła się najspieszniej tego rodzaju środkiem komunikacyjnym, w połączeniu go z żegluga statkami parowemi na mnogich rzekach, aby pomiędzy najodleglejszymi nawet miejscami, otworzyć szybki związek we wszystkich jakie tylko bydy mogą kierunkach. Już od niejakiego czasu Boston, New-York, Filadelfia, Baltimora i Washington, były z sobą połączone, a w chwili, kiedy budowa wielkiej, idącej przez te miasta, kolei, posuwa się coraz dalej na południe ku Charlestown, Amerykanie nie dają się odstraszyć górami Alleghany, chcąc, aby przez otwarcie drogi na wschód aż do Missisipi, przemieść cywilizacyę w głąb pierwotnych lasów starożytności odwiecznej. Koleje z New York do jeziora Erie i z Baltimory do Ohio, są to przedsięwzięcia prawdziwie olbrzymiej wielkości.

We Francyi zaprowadzono znaczniejszą kolej żelazną dotąd wprawdzie tylko między Lyonem, St. Etienne i Andrieux, celem ułatwienia komunikacyi między Rodanem a Ligerą, a wcale niedawno między Paryżem i St. Germain; jednakże na ostatniem posiedzeniu ciała prawodawczego, przedstawiono i przyjęto już

*) Wyjątek z mowy Pana Winter, Ministra Badskiego, mianej d. 23 Lutego b. r. na posiedzeniu stanów W. Księstwa Badskiego, przy wprowadzeniu pod naradę projektu do ustawy względem wystawienia kolei żelaznej z Manheimu aż do granicy szwajcarskiej pod Bazyleą.

представлено и принято уже несколько проектов для многихъ желѣзныхъ дорогъ. Кроме того, назначенная несколько прежде особенная коммиссія, основываясь на долгодѣйныхъ, весьма значительныхъ предварительныхъ работахъ повѣйшаго времени, предложила постройку самыхъ обширныхъ линій изъ коихъ важнѣйшую провела изъ Парижа, какъ средняго пункта, желала бы устроить таковыя иждивеніемъ государства чрезъ Брюссель въ Лондонъ, чрезъ Орлеанъ въ Бордо, чрезъ Лионъ въ Марсель и чрезъ Страсбургъ къ Германской границѣ.

Белгія, такой родъ сообщенія устроила общими иждивеніемъ Государства. Постановленіемъ отъ 1-го Мая 1834 г. определено тамъ исполненіе на счетъ государственныхъ доходовъ систематическаго плана желѣзной дороги, которая выходя изъ Мехельна, какъ средняго пункта, продолжается на востокъ чрезъ Левенъ, Люттихъ и Вивьеръ къ Прусской границѣ; на сѣверъ къ Антверпену; на западъ чрезъ Дендермонтъ, Жантъ, Бружъ, въ Остенде; на югъ чрезъ Брюссель къ Французской границѣ. Изъ отчета, представленнаго 1 Марта 1837 Белгійскимъ палатамъ, видно, что открыты уже для общественной пользы съ 2-го Января сего года, три отдѣленія желѣзной дороги, именно изъ Мехельна въ Брюссель, изъ Мехельна въ Антверпенъ и изъ Мехельна въ Дендермонтъ. Шестью остальными отдѣленіями занимаются теперь; изъ нихъ восточное въ Ансъ и западное въ Бружъ, уже незадолго будутъ кончены, а изъ Фирлемона въ Жантъ, кончено въ продолженіе года.

Въ Германіи и въ Славянскихъ владѣніяхъ существуетъ уже съ нѣкотораго времени желѣзная дорога между Будвейссомъ въ Богеміи и Линцомъ въ Верхней Австріи, которая прямо только предназначена для товаровъ и для соединенія Молдавы съ Дунаемъ; теперь продолжаютъ оную до Гмундена. Потомъ слѣдуетъ желѣзная дорога изъ Нюрнберга въ Фритъ и дѣтельно занимаютъ желѣзною дорогою изъ Вльнъ въ Бохию, названною по имени Императора Фердинанда, которая будетъ продолжаться на 60 миль и заключать нѣсколько постороннихъ дорогъ. Есть также еще желѣзныя дороги изъ Берлина въ Потсдамъ и изъ Лейпцига въ Дрезденъ. Для желѣзной дороги изъ Манца въ Франкфуртъ приготавливаютъ матеріалы; для дороги предполагаемой изъ Манца въ Мюнхенъ, уже приготавливаны планы и расписаны матеріалы. — Изъ проектовъ представляющихъ особенную важность для Баденскаго Княжества, которые уже такъ приведены въ устройство, что о нихъ немедленно исполненіи нельзя сомнѣваться, упоминаю изъ главнѣйшихъ слѣдующіе. Во первыхъ дорога, которая выходя изъ Кельна соединится съ Белгійскими колеями близъ Эрена; потомъ дорога изъ Дюссельдорфа въ Эльберфельдъ, если она будетъ протянута до Везера и рѣку эту соединить съ Рейномъ, также дорога, которая слѣдуетъ изъ Франкфурта и прорѣзавъ Велик. Княжество Гессенское, будетъ ведена далѣе чрезъ наше владѣніе, т. е. образуетъ дорогу составляющую предметъ настоящихъ нашихъ совѣщаній.

— При публичной продажѣ Картинъ въ Лондонѣ оставшихся отъ извѣстнаго тамошняго живописца, покойнаго *Лавренса*, Герцога Орлеанскій купилъ картины Италіанской школы на 12,000 фув. ст. — Картины *Рубенса* и *Фанъ-Дика* пріобрѣлъ Сиръ Робертъ *Пиль*. (G. C.)

— Пишутъ изъ Валансьена отъ 15 Марта: „Въ окрестностяхъ нашихъ, сдѣлано замѣчательнѣйшее открытіе для наукъ. Во время изысканій, столь искусно производимыхъ Г-мъ *Мею*, инженеръ-директоромъ компаніи Брюльскихъ рудняковъ, попали на артезианскій колодезь, заключающій теплую минеральную сернистую воду, въ температурѣ 25 градусовъ. Въ колахъ земныхъ углей углубились уже было на 12 метровъ а отъ поверхности земли отъ 60 до 65 метровъ, какъ внезапно лотъ понизился на два дюйма; полагали что онъ попалъ на жилу, но глухой шумъ какъ ударъ продолжительнаго грома, слышимъ былъ въ землѣ; горячій дымъ выступилъ изъ отверстія зонда, и вскорѣ прутья выброшены вонъ съ большою силою. Вода вдругъ начала бить ключемъ и заняла всю работу и работниковъ. Съ этого времени она бьетъ безпрестанно, и доставляетъ большое количество воды, которая издаетъ паръ, похожій издали на дымящуюся печь. Полагаемъ, что эта теплая минеральная вода, заключаетъ въ себѣ большую важность и заслуживаетъ изслѣдованія ученыхъ. (J. de St. P.)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Апрелья, началась подписка на 2-й Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

кѣлка проектовъ до разныхъ kolei żelaznych. Nadto, wyznaczona już dawniej nieco oddzielna kommissya, wsparta na długoletnich bardzo wiele obejmujących przedwstępnych robotach czasu nówszego, zaprojektowała budowę nader rozległych linij, z których najwazniejszą wyprowadzając z Paryża, jako środkowego punktu, chciałyby widzieć je wykonanemi kosztem kraju przez Bruxellę do Londynu, przez Orleansa do Bordeaux, przez Lyon do Marsylii i przez Strażburg do granicy Niemieckiej.

Belgia zaprowadzenie tego środka komunikacyjnego wykonała kosztem ogólnym kraju, własną sprawą jęgo. Uchwałą z dnia 1 Maja 1834 roku, postanowiono tamże wykonanie kosztem krajowym systematycznego planu kolei żelaznej, która, wychodząc z Mechlina (Malines), jako środkowego punktu, ciągnie się na wschód przez Lowanium (po fr. Louvain, po niem. Löwen), Leodynm (Liège, Lüttich), i Viviers ku granicy pruskiej, na północ do Antwerpii (Anvers); na zachód przez Dendermont, Gandawę, (Gand, Gent), Bruż (Bruges, Brügge) do Ostendy; na południe przez Bruxellę ku granicy francuzkiej. Według sprawozdania, przedstawionego w d. 1 Marca 1837 Izbow Belgickim, otworzono już na użytek publiczny od d. 2 Stycznia tegoż roku, trzy oddziały kolei żelaznej, mianowicie z Mechlina do Bruxelli, z Mechlina do Antwerpii i z Mechlina do Dendermont. Nad sześciu dalszemi oddziałami, pracują właśnie; z tych wschodni do Ans i zachodni do Bruż, są bliższymi ukończenia, a z Firlemont do Gandawy w ciągu roku ukończony został.

W Niemczech i w krajach słowiańskich, istnieje już od niejakiego czasu naprzód kolej żelazna między Budziejowicami w Czechach, a Linćem w Austrii-górnej, która w istocie jest przeznaczona tylko dla towarów i dla połączenia Mołdawy z Dunajem; teraz przedłużają ją aż do Gmunden. Następnie kolej żelazna z Norymbergi do Frūth, a kolej z Wiednia do Bochni, zwaną Cesarza Ferdynanda, która pociągnie się przez mil 60 i kilka pobocznych kolei obejmować będzie, zajmują się bardzo czynnie. Są jeszcze także koleje żelazne z Berlina do Potsdamu i z Lipska do Drezna. Do kolei między Moguncyą i Frankfortem, gromadzą właśnie materyały; na kolej mającą iść z Moguncyi do Monachium, już przygotowano plany i rozpisano materyały. — Z projektów będących szczególniejszej dla kraju badeńskiego ważności, a które już tak dalece przywiedziono do skutku, że o ich niebawném wykonaniu już wątpić niemożna, przytaczam z główniejszych następujące. Naprzód kolej, która wyszedłszy z Kolonii połączy się z kolejami belgickimi niedaleko Euren; następnie kolej z Düsseldorfu do Elberfeldu, jeżeli ta będzie posunięta aż do Wезery i rzekę tę z Renem połączy, także kolej, która idąc z Frankfortu i przebiegłszy W. Xięztwo Heskie, będzie przez kraj nasz dalej poprowadzona, to jest: stanie się kolejną, będącą niniejszych narad przedmiotem.

— Na licytacji obrazów w Londynie, po sławnym malarzu tamtejszym, nieboszczyku Lavrence, zakupił Xiążę Orleansa obrazy szkoły włoskiej, za sumę 12,000 funt. szt. — Obrazy Rubensa i Fan-Dyka, zaliczył Sir Robert Peel. (G. C.)

— Donoszą z Valenciennes pod 15 Marca: „W okolicach naszych, uczyniono ważne odkrycie dla nauk; podczas poszukiwań tak umiejętnie odbywanych przez P. Mehu, dyrektora Inżynierów kompanii min w Bruille, natrafiono na studnią artezyjską, zawierającą siarczystą ciepłą wodę mineralną, w temperaturze 25 stopni. Gdy się zagłębiono w pokładzie węgla ziemnych do 12 metrow, a od powierzchni ziemi od 60 do 65 metrow, nagle głębokomierz spadł na dwa cale; rozumiano, że natrafił na żyłę, lecz głuchy szmer, jakby odgłos przeciągłego grzmotu, rozlegającego się w ziemi, dał się słyszeć, dym gorący wychodził z otworu głębokomierza, i wkrótce pręty wyrzucone zostały z wielką siłą. Woda natychmiast zaczęła wytryskać do znacznej wysokości i zalała całą robotę i robotników. Od tego czasu ciągle wybija w górę i wydaje wielką masę wody, której para podobna jest zdaleka, do wychodzącej z palącego się pieca. Rozumiemy, że ta ciepła woda mineralna jest wielkiej wagi i zasługuje na rozbiór uczonych. (J. de S. P.)

Od dnia 1-go terażniejszego mѣсяца Kwietnia, zaczęła się prenumerata na 2-gi tego roku Kwartal gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.